

Krst

I. Náčrt

Krátka osnova

1. Predpoklady krstu – Mar 16,16; Sk 2,38; Ján 3,3-5
2. Spôsob krstu – Ján 3,23; Mar 1,10; Sk 8,38.39
3. Význam krstu – Mar 1,4; Rim 6,2-4; Tít 3,5; Kol 2,12.13

Pri našom štúdiu základov kresťanskej viery ste si možno všimli, že sa striedavo učíme o tom, čo Boh vykonal pre nás a nezávisle od nás (Biblia, osoba a dielo Ježiša Krista, ospravedlnenie, zmierenie) a o tom, aká je naša odpoveď na Božiu iniciatívu (viera, modlitba, pokánie a odovzdanie, znovuzrodenie). V poslednej lekcii sme hovorili o zmierení, o tom, ako Boh rieši problém hriechu. Teraz sa chceme zamerať na krst, ktorý je odpoveďou našej viery na Božie konanie.

Už predtým sme hovorili o znovuzrození, pokání a odovzdaní. To všetko človek prežíva ako jednotlivec vo svojom vnútri, aj keď sa to, samozrejme, prejaví aj navonok. Počas svojho pôsobenia na zemi Kristus ustanovil cirkev, spoločenstvo veriacich, aby dielo, ktoré začal, mohlo pokračovať. Tým, že sa jednotlivec začlení do tohto spoločenstva, ktorého hlavou je sám Kristus, má možnosť nielen verejne prejavíť svoj vzťah ku Kristovi, ale ako Kristov „učeník“ sa tiež zapojiť do práce, pre ktorú ho Ježiš vystrojí všetkým potrebným.

Ježiš očakáva, že jeho nasledovníci prejavia svoje vnútorné odovzdanie vonkajším vyznaním a konaním. Preto hovorí: „Kto uverí a bude pokrstený, bude spasený.“ (Mar 16,16) Na krste samotnom však nie je nič magické. Samotný obrad človeka nezmení. Krst sám osebe nám nezaistí spasenie. Tento krok sa pre človeka môže stať hlbokým zážitkom Božej očisťujúcej a premieňajúcej milosti len vtedy, keď splní biblické predpoklady.

1. Predpoklady krstu – Mar 16,16; Sk 2,38; Ján 3,3-5

Ak chceme, aby bol krst zmysluplný, mali by sme vedieť, aké sú jeho biblické predpoklady. Nachádzame ich niekoľko:

a) Počúvanie evanjelia

Evanjelium je zvesť o Božom charaktere, o tom, aký Boh je, čo pre nás vykonal, o čo mu ide, ako riadi vesmír. Toto evanjelium k nám prichádza vo forme kázania a čítania Božieho slova. (Rim 10,17) Ak by však kázanie alebo čítanie narazilo na „hluché uši“, neprinesie nijaký úžitok. (Mat 13,4-23) Aktívne „počúvanie“ je teda podstatne dôležité. Jednu stranu mince tvorí kázanie, druhú počúvanie. Jedno bez druhého nemá zmysel. (Sk 8,26-28) Krst teda v konečnom dôsledku nie je to, čo ja robím pre Boha, ale moja odpoveď na jeho pozvanie, moja reakcia na to, čo on už pre mňa a vo mne vykonal.

b) Návrat k Bohu

Je to úplne nové nasmerovanie života, „obrátene sa“ z cesty hriechu na cestu života. Tento proces Biblia nazýva pokánie. (Mar 1,4; Sk 2,38)

c) Viera

Z textu u Mar 16,16 je zrejmé, že viera predchádza krst a že medzi vierou, krstom a spasením je úzky vzťah. Naše spasenie nie je dané naším krstom, ale prítomnosťou či absenciou nášho vzťahu viery k Bohu. Dar spasenia sa prijíma vierou. Pri lekcii o viere sme si povedali, že viera je vzťah dôvery, v ktorom je človek ochotný načúvať a nechať sa viesť. Predpokladom krstu je teda takýto čin viery. Nie je to naopak. Krst nie je predpokladom viery, ale výsledkom „poslušnosti viery“. (Rim 1,5) To nás privádza k poslednému predpokladu, ktorý s tým úzko súvisí.

d) Dobrovoľné rozhodnutie stať sa učeníkom Ježiša Krista

V evanjeliu podľa Matúša 28,19 Kristus hovorí: „Choďte teda a učte všetky národy, krstiac ich v meno Otca, i Syna, i Svätého Ducha.“ Opäť je zrejmé, že vyučovanie a ochota stať sa učeníkom krstu predchádzajú. Keď sa človek nechá pokrstiť, verejne vyznáva, že ho učil Boh a Duch Svätý a že sa chce stať Ježišovým učeníkom. Ako jeho odovzdaný a poslušný nasledovník túži zachovávať „všetko, čo... prikázal“. (v. 20)

Je protibiblické, a teda neprijateľné, priviesť niekoho ku krstu bez jeho vedomia a súhlasu, podplatiť ho alebo ho nejako alebo niečím zmanipulovať, aby sa nechal pokrstiť.

2. Spôsob krstu – Ján 3,23; Mar 1,10; Sk 8,38.39

Otázky spojené s krstom boli v kresťanskej cirkvi oddávna predmetom sporov. Spor sa týkal predovšetkým dvoch oblastí – spôsobu krstu a jeho významu. Tieto dve veci spolu navzájom veľmi úzko súvisia. Čo hovorí Biblia o spôsobe krstu?

Je zrejmé, že krst nemá priamy súvis s nijakým náboženským úkonom či obradom Starej zmluvy. Aj keď Židia mali rôzne obrady očisťovania, ich význam bol predovšetkým kultický. S krstom sa stretávame u prozelytov – ľudí, ktorí prijali náboženstvo Židov. Pri tomto krste sa však človek krstil (ponáral) sám.

Keď vystúpil Ján Krstiteľ, vyzýval ľudí k zmene srdca. Krst spájal s pokáním a príchodom Mesiáša. Svojím vlastným krstom Ježiš vyjadril, okrem iného, súhlas s dielom Jána Krstiteľa a dal príklad svojim nasledovníkom. (1 Pet 2,21) Spôsob biblického krstu úzko súvisí s významom tohto slova.

Slovo „baptizo“ znamená ponoriť, pohrúžiť. Mimo Biblie sa používalo na opis procesu farbenia látok. Látka sa do farby ponorila, nielen ňou pokropila alebo poprskala. Novozmluvné opisy krstu potvrdzujú, že tento obrad sa v biblických dobách vykonával ponorením do vody. Nikde v Biblii toto slovo nie je použité v zmysle pokropenia alebo poliatia.

Ján krstil v Jordáne pri Ainóne, „lebo tam bolo veľa vody“. (Ján 3,23) O Ježišovi je napísané, že „vystupoval z vody“. (Mar 1,10) Keď Filip pokrstil etiópskeho eunucha, obaja „vstúpili do vody“ a potom z nej „vystúpili“. (Sk 8,38.39)

3. Význam krstu – Mar 1,4; Rim 6,2-4; Tít 3,5; Kol 2,12.13

Ponorenie je naznačené aj v teologickom význame krstu. Ako hovorí Pavel, **krst je pripomienkou alebo pamiatkou smrti, pochovania a vzkriesenia Ježiša Kris-ta**. (Rim 6,4; Kol 2,12) Krstom človek vyjadruje, že prijíma smrť Ježiša Krista ako obeť zmierenia a v jeho vzkriesení vidí záruku svojho nesmrteľného života. Krst znamená stotožnenie sa nielen s dielom Ježiša Krista, ale aj s jeho osobou.

Okrem toho, **krstom veriaci vyznáva, že jeho starý človek zomrel hriechu a bol pochovaný. Odteraz chce žiť novým životom v moci Ducha Svätého**. Vstup do vody, ponorenie a výstup z nej je nielen pripomienkou krstu Ježišovho, ale aj výstižným znamením dramatickej zmeny, ktorá u človeka nastala pôsobením Božej milosti.

Krst je tiež **vstupnou bránou do Kristovej cirkvi**. Ním je veriaci začlenený medzi Boží ľud, pripojený k jednému telu kresťanského spoločenstva. (1 Kor 12,13) Človek symbolicky vyjadruje, čo to znamená byť kresťanom. Vplyvom Ježišovej smrti a vzkriesenia človek nielen skoncoval so starým spôsobom života a „obrátil sa“ na cestu nového života, ale zároveň sa stáva členom spoločenstva tých, ktorých identita je založená na vzťahu s Kristom. Cirkvev nie je svetská organizácia, politická strana alebo klub členov s rovnakými záľubami. Je to spoločenstvo založené Ježišom Kristom, ktoré má prinášať evanjelium o spasení „každému národu, kmeňu, jazyku a ľudu“. (Mat 28,18-20; Zj 14,6.7)

Krst je symbolom učeníctva. Krstom vyznávame, že Ježišov život bude rozhodujúcim spôsobom ovplyvňovať náš ďalší život. Jeho smrť, pohreb a vzkriesenie určuje, kto sme. Ako jeho učeníci sa mu chceme úplne odovzdať. Na prvom mieste v našom živote je odteraz plnenie Božej vôle. Pokropenie, či poliatie nevystihuje dostatočným spôsobom túto symboliku. Aj keď je takýto spôsob krstu nepochybne pohodlnejší, ako Kristovi nasledovníci berieme na seba záväzok poslušnosti, nie pohodlnosti.

Krst je zároveň zmocnením (uschopením) a vystrojením do služby. Ako bol krst začiatkom Ježišovej verejnej služby, tak je náš **krst ordináciou do našej služby**.

Prijímame dary Ducha Svätého, aby sme nimi slúžili Bohu a ľuďom. (Rim 12,1-8; 1 Kor 12; Ef 4)

Krst je symbolom očistenia. Hriech poškvŕňuje a špiní. Voda zmýva naše minulé hriechy a viny. Krst je znamením odpustenia hriechov. (Sk 2,38; 22,16; 1 Kor 6,11; Tít 3,5; 1 Pet 3,20.21) Je to radostná slávnosť zmierenia s Bohom. (Luk 15,6.7.9.10.23.24.32)

Zo všetkého, čo Biblia učí o predpokladoch, spôsobe a význame krstu, je zrejmé, že biblický spôsob krstu je krst na základe vyznania viery. Krst malých detí a zástupné vyznávacie viery pri krste nemajú biblické opodstatnenie.

II. Výkladové poznámky

Zmyslom tejto biblickej hodiny nie je do viesť ľudí k tomu, aby sa na jej konci nechali pokrstiť. Vzhľadom na to,

koľko sme toho zo základov kresťanstva prebrali, je na to ešte **príliš skoro**. *V nijakom prípade nechceme zaradením tejto biblickej hodiny na toto miesto naznačiť, že by ľudia mali byť pokrstení po 12 biblických hodinách!*

Cieľom tohto štúdia je ukázať, že naša odpoveď Bohu má svoje konkrétne a verejné formy. Vzhľadom na to, čo sa naši priatelia o Bohu doteraz dozvedeli a čo sa ešte dozvedia, mali by sa zamýšľať nad tým, akým spôsobom nakoniec vyjadria svoju odozvu a vďačnosť.

Myslíme si, že je dôležité viesť ľudí k tomu, aby si uvedomili, že krst nie je ani odmena za úspešné zvládnutie štúdia, ani pasca, do ktorej sa nič netušiac chytia a sotva z nej uniknú. Chceme, aby ľudia vedeli, že krst nie je cieľom vyučovania biblických právd, ale biblický spôsob, ako sa verejne prihlásiť ku Kristovi a k tomu, čo vykonal a koná pre nás a v nás. Je to vlastne začiatok nášho verejného putovania k nebeskému domovu. Neputujeme však sami, pretože patríme do „tela Kristovho“. Služime podobne, ako slúžil on, každý však na svojom mieste a spôsobom sebe vlastným. Keby sme ľudí pokrstili už teraz, a potom v priebehu ďalšieho štúdia sa dozvedia o niektorých požiadavkách, ktoré Biblia predkladá obráteným kresťanom, právom môžu mať dojem, že boli podvedení, že sa im predtým nepovedala celá pravda a že nemali dostatok informácií. Ak im o krste povieme až na konci, mohli by mať dojem, že sme ich do niečoho vtiahli a že po tom, čo sme sa im toľko venovali, by mali s krstom [aspoň] súhlasiť. Jednému i druhému sa určite chceme vyhnúť.

Ide nám o to, aby si ľudia uvedomili, že zvest' o tom, aký je Boh a čo pre nás vykonal, nemôže človeka nechať bez odozvy. Krst nie je „nepovinný predmet“, na ktorom sa môžem, ale aj nemusím zúčastniť, podľa toho, ako sa mi to páči. Je to Božia vôľa pre veriaceho a vyjadruje našu poslušnú podriadenosť jemu. K takému rozhodnutiu musí človek dozrieť. Trvá to určitý, niekedy aj dlhší čas. K vlastnému aktu by mal človek pristúpiť až po zrelej úvahe a skúsenostiach s Pánom. Neraz sa stáva, že človek musí prekonať neľahké vnútorné boje a zápasy.

Medzi rozhodnutím celkom patriť Ježišovi a byť pokrstený a vlastným aktom krstu je určitý rozdiel. Je dobré, ak ľudia vopred vedia, že krst je tiež jeden so spôsobov, akým môžu vyjadriť Kristovi svoje „áno“ a potom pri ďalšom štúdiu dovo-liť, aby Duch Svätý na nich pôsobil a viedol ich k tomu správne rozhodnutiu. Krst sa do istej miery podobá svadbe. V určitej fáze svojho vzťahu sa mladí ľudia rozhodnú, že budú kráčať životom spolu. Potom príde čas, keď svoje vnútorné rozhodnutie spečatia verejným sľubom lásky a vernosti. Krstom verejne vyznávame, že vstupujeme do zmluvného vzťahu lásky s Ježišom Kristom.

III. Praktické dôsledky

Keď Ježiš Kristus založil svoju cirkev, bolo potrebné, aby mala určité vonkajšie znamenie, ktoré by jasne a verne identifikovalo jej členov. Aby cirkev efektívne naplnila svoje poslanie, potrebovala určitý význačný akt, ktorý by bol záväzný pre všetkých jej členov a ktorý by zreteľne súvisel s cieľom, pre ktorý toto spoločenstvo existuje. Ježiš preto ustanovil krst [a Večeru Pánovu].

Krst však nie je niečo magické. Nie je to náhrada za obrátenie a znovuzrodenie, ani záruka, že v budúcnosti nájdeme vieru. V nijakom prípade to nie očkovanie proti pokušeniu alebo hriechu. Pavel nám však hovorí, že tým, že sme boli pokrstení „v Krista Ježiša“, obliekli sme si Pána Ježiša Krista. (Rim 6,3; 13,14; Gal 3,27) Pre kresťana krst znamená byť pochovaný s Kristom v jeho smrti, ukrižovať svoje staré spôsoby, podieľať sa na jeho vzkriesení (Rim 6,1-4), zmeniť svoje poradie hodnôt a žiť novým spôsobom života v moci Ducha Svätého.

Tých, ktorí majú byť pokrstení, Ježiš nazýva „učeníkmi“, t.j. tými, ktorí patria do jeho spoločenstva viery. (Mat 28,19) Sú „jedným Duchom pokrstení v jedno telo“ a tak vytvárajú nové spoločenstvo. (1 Kor 12,13)

Krst je jedna z odpovedí viery na Ježišovo pozvanie. Nie je to odpoveď jediná. Ten, kto sa už dal pokrstiť, sa nesmie domnievať, že „už dosiahol“. Nie je to však ani nejaká bezvýznamná odpoveď. Nikto sa nesmie domnievať, že na krste vôbec nezáleží (ak je pokrstený, je to dobre; ak nie je, nič vážne sa nestalo). V skutočnosti je to veľmi dôležitá odpoveď, pretože, ako Kristovi nasledovníci, chceme naplniť „všetku spravodlivosť“ – a preto krst berieme vážne.

Keď nasledujeme Ježišov príklad v krste, aj pre nás platia slová z nebies: „Toto je môj milovaný syn (dcéra), v ktorom (ktorej) som našiel zaľúbenie.“ (Mat 3,17)